

జానపద విజ్ఞానం

ఎం.ఏ తెలుగు - మొదటి సెమిస్టర్

రచయితలు

ప్రొ|| రాజేశ్వరమ్మ

ప్రొ|| కె.డి.దామోదర నాయుడు

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ తెలుగు

శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ

తిరుపతి - 517 502, ఆంధ్రప్రదేశ్

Centre for Distance and Online Education
Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

Year : 2024

Edtion : First

All rights reserved (SVU CDOE). No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Copyright© 2024, SVU CDOE

All Rights Reserved

Printed

by

(An ISO 9001 : 2015 Certified Publishers)

326/C, Surneni Nilayam

Near B K Guda Park, S R Nagar

Hyderabad - 500 038 TS

P.No:+91 40 23710657, 238000657, 23810657

Cell:+91 94405 75657, 93925 75657, 93935 75657

Reg. Off.: 5-68, Pedda Gorpadu, Pakala, Tirupathi - 517 112 AP

mail: studentshelpline.in@gmail.com

for

Director

Centre for Distance and Online Education

Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

mail : directorddesvu@gmail.com

Cell: +91 877-2289380

www.svudde.in

జానపద విజ్ఞానం

యూనిట్ - I

- 1.1 జానపదం-జానపదులు జానపద విజ్ఞానం-వర్గీకరణ-ప్రయోజనాలు
- 1.2 జానపద సాహిత్యం-నిర్వచనాలు-వర్గీకరణ
- 1.3 జానపద, శిష్ట సాహిత్యం : భేద సాదృశ్యాలు
- 1.4 జానపదవిజ్ఞానం : ప్రాచ్య-పాశ్చాత్య పండితుల కృషి

యూనిట్ - II

- 2.1 జానపద గేయాలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 2.2 జానపద కథాగేయాలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 2.3 వీరగాథలు-స్వరూప స్వభావాలు-వర్గీకరణ
- 2.4 జానపద గద్యాఖ్యానాలు-వర్గీకరణ

యూనిట్ - III

- 3.1 సామెతలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 3.2 పొడుపుకథలు-లక్షణాలు-వర్గీకరణ
- 3.3 జానపద కళలు ఆవిర్భావం, వికాసాలు-ప్రయోజనాలు-వర్గీకరణ
- 3.4 జానపద సంగీతం, పుట్టు పూర్వోత్తరాలు-వర్గీకరణ-జానపద వాయిద్యాలు

యూనిట్ - IV

- 4.1 జానపద సంగీతకారులు : భీక్షుక గాయకులు, పిచ్చుకకుంటలు, శారదకాండ్రు బవనీలు, గొల్లసుద్దులు, దాసరులు
- 4.2 జానపద నృత్యం-ఆవిర్భావవికాసాలు, వివిధ జానపద నృత్యాలు
- 4.3 జానపద రూపకాలు, రకాలు
- 4.4 జానపదులు వివిధ కళారూపాలు-జానపద కళలపై జరిగిన పరిశోధన

ఆధార గ్రంథాలు

1. ఆచార్య బి. రామరాజు-తెలుగు జానపదగేయ సాహిత్యం
2. హరి ఆదిశేషువు : జానపదగేయవాఙ్మయ పరిచయం
3. నేదునూరి గంగాధరం : జానపద వాఙ్మయ వ్యాసావళి
4. ఆచార్య ఆర్వీయన్ సుందరం : ఆంధ్రుల జానపద విజ్ఞానం
5. ఆచార్య జి.ఎస్ మోహన్ : జానపద విజ్ఞాన అధ్యయనము
6. ఆచార్య టి.వి. సుబ్బారావు : తెలుగులో వీరగాథా కవిత్వం
7. ఆచార్య నాయని కృష్ణకుమారి : తెలుగులో జానపదగేయ సాహిత్యం
8. డా॥ పాశెం రమాదేవి : కడప జిల్లా సాంఘిక సాంస్కృతిక వైభవం
9. ఆచార్య పి. నరసింహారెడ్డి : తెలుగు సామెతలు జనజీవనం
10. ఆచార్య కె.మునిరత్నం : చిత్తూరు జిల్లా జానపదగేయాలు
11. ఆచార్య జి. నాగయ్య : దాక్షిణాత్య కళారూపాలు
12. ఆచార్య చిగిచర్ల కృష్ణారెడ్డి : జానపదనృత్యకళలు
13. ఆచార్య మూలె విజయలక్ష్మి : తెలుగు జాతీయాలు, పర్యాయపదాలు
14. ఆచార్య కసిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి : పొడుపుకథలు

జానపద విజ్ఞానం

యూనిట్ - I

1.0	ఉద్దేశం	2
1.1	ప్రవేశిక	2
1.2	జానపద వర్గీకరణ	4
12.1	జానపద విజ్ఞానం వల్ల ప్రయోజనాలు	6
1.3	జానపద సాహిత్యం - నిర్వచనాలు - వర్గీకరణ	7
1.3.1	జానపద సాహిత్యం - వర్గీకరణ	9
1.3.2	జానపద, శిష్ట సాహిత్యాలు : భేద సాదృశ్యాలు	10
1.3.3	శిష్ట సాహిత్యం - జానపద సాహిత్యం - లక్షణాలు	11
1.3.4	శిష్టసాహిత్యం - జానపద సాహిత్యం - భేదసాదృశ్యాలు	11
1.4	జానపద విజ్ఞానం : ప్రాచ్య - పాశ్చాత్య పండితుల కృషి	13
1.5	జానపద విజ్ఞానంలో పాశ్చాత్య పండితుల కృషి	14
1.6	పాశ్చ పండితుల కృషి	16
1.7	మాదిరి పరీక్ష ప్రశ్నలు	18

యూనిట్ - II

2.0	ఉద్దేశం	24
2.1	ప్రవేశిక	24
2.2	పరిచయం	24
2.2.1	లక్షణాలు	25
2.2.2	జానపద గేయాలు వర్గీకరణ	26
2.3	జానపద కథా గేయాలు	28
2.3.1	లక్షణాలు	28
2.3.2	జానపద కథాగేయాలు వర్గీకరణ	29
2.4	వీరగాథలు	31
2.4.1	వీరగాథ లక్షణాలు	31
2.5	గద్యాఖ్యానాలు	35
2.6	ఐతిహ్యాల వర్గీకరణ	38
2.7	మాదిరి ప్రశ్నలు	40

యూనిట్ - III

3.0	ఉద్దేశం	46
3.1	ప్రవేశిక	46

3.2	సామెతలు - నిర్వచనాలు	46
3.2.1	సామెతలు - లక్షణాలు	47
3.3	పొడుపు కథలు - నిర్వచనాలు	49
3.3.1	పొడుపుకథలు - లక్షణాలు	49
3.4	జానపద కళలు ఆవిర్భావం - వికాసాలు - ప్రయోజనాలు- వర్గీకరణ	53
3.5	జానపదకళలు ఆవిర్భావం	55
3.5.1	జానపద కళల వర్గీకరణ	55
3.6	జానపద సంగీతం. పుట్టు పూర్వోత్తరాలు - వర్గీకరణ - జానపద వాయిద్యాలు	57
3.7	ప్రశ్నాపత్రం	60
యూనిట్ - IV		
4.0	ఉద్దేశం	66
4.1	ప్రవేశక	66
4.2	జానపద సంగీతకారులు	66
4.3	జానపద నృత్యం	71
4.3.1	జానపద నృత్యాలు - ఆవిర్భావ వికాసాలు	72
4.4	జానపద రూపకాలు, రకాలు	74
4.4.1	రూపకాల ఆవిర్భావం	75

4.4.2	జానపద రూపారాలు - రకాలు	75
4.5	జానపదులు వివిధ కళారూపాలు - జానపదకళలపై జరిగిన పరిశోధన	77
4.5.1	రకాలు	78
4.5.2	జానపద కళారూపాలపై పరిశోధన	80
4.6	ప్రశ్నలు	82

ప్రాచీన తెలుగు కవిత్వం

ఎం.ఏ తెలుగు - మొదటి సెమిస్టర్

రచయితలు

ప్రొ|| రవి కుమార్

ప్రొ|| కె.డి.దామోదర నాయుడు

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ తెలుగు

శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ

తిరుపతి - 517 502, ఆంధ్రప్రదేశ్

Centre for Distance and Online Education
Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

Year : 2024

Edition : First

All rights reserved (SVU CDOE). No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Copyright© 2024, SVU CDOE

All Rights Reserved

Printed

by

(An ISO 9001 : 2015 Certified Publishers)

326/C, Surneni Nilayam

Near B K Guda Park, S R Nagar

Hyderabad - 500 038 TS

P.No:+91 40 23710657, 238000657, 23810657

Cell:+91 94405 75657, 93925 75657, 93935 75657

Reg. Off.: 5-68, Pedda Gorpadu, Pakala, Tirupathi - 517 112 AP

mail: studentshelpline.in@gmail.com

for

Director

Centre for Distance and Online Education

Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

mail : directorddesvu@gmail.com

Cell: +91 877-2289380

www.svudde.in

యునిట్-1: కీచకవధ : తిక్కన, ఆంధ్రమహాభారతము, విరాటపర్వం రెండో ఆశ్వాసం 318-360

- 1.1 తిక్కన-పరిచయం
- 1.2 కీచకవధ-వస్తువిశ్లేషణ
- 1.3 కీచకవధ-కవిత్వ శిల్పం, పాత్రలు, కథాకదనం
- 1.4 కీచకవధ-తిక్కన నాటకీయత

యునిట్-2: జనార్ధనుని రాయబారము, నాచనసోమన, ఉత్తర హరివంశము, 4 వ ఆశ్వాసం (119-170 పద్యం వరకు)

- 2.1 నాచనసోమన-పరిచయం
- 2.2 జనార్ధనుని రాయబారము-వస్తు విశ్లేషణ
- 2.3 జనార్ధనుని రాయబారము-పాత్రలు, కథాకదనం
- 2.4 జనార్ధనుని రాయబారము-భావురత, కవిత్వశిల్పం

యునిట్-3: పారిజాతాపహరణము నందితిమ్మన ప్రథమాశ్వాసం (44-144 పద్యం వరకు)

- 3.1 నందితిమ్మన-పరిచయం
- 3.2 పారిజాతాపహరణము-వస్తువిశ్లేషణ
- 3.3 పారిజాతాపహరణము-పాత్రలు, కథాకదనం
- 3.4 పారిజాతాపహరణము-భావుకత, కవిత్వశిల్పం

యునిట్-4: వేమన పద్యాలు

- 4.1 వేమన-పరిచయం
- 4.2 వేమన పద్యాలు-వస్తువైవిధ్యం
- 4.3 వేమనపద్యాలు-సామాజిక, ఆర్థిక దృక్పథాలు
- 4.4 వేమనపద్యాలు-సంస్కరణ, తిరుగుబాటు (వాచకం-వేమనపద్యాలు, వేమన సాహితీసమితి, కడప ప్రచురణ)

ఆధారగ్రంథాలు

1. తిక్కన : శ్రీమదాంధ్ర మహాభారత-విరాటపర్వం
2. నందితిమ్మన : పారిజాతాపహరణ
3. నాచన సోమన : ఉత్తరహరివంశము(పూర్వభాగం)
4. వేమన : వేమన పద్యాలు
5. కవిత్రయం : శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము, వ్యాఖ్యాన సహితం తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన ప్రచురణ
6. ఆరుద్ర : సమగ్రాంధ్ర సాహిత్య
7. ఆచార్య జి. నాగయ్య : తెలుగు సాహిత్య సమీక్ష
8. ఆచార్య ఎన్. గోపి : ప్రజాకవి వేమన
9. వేమన-1, వేమన-2 సి.పి బ్రౌన్ గ్రంథాలయం, యోగివేమన విశ్వవిద్యాలయ ప్రచురణ
10. వేమన సాహితీ సమితి, కడప ప్రచురించిన వేమన పద్యాలు

ప్రాచీన తెలుగు కవిత్వం

యూనిట్ - I

1.1	తిక్కన	2
1.2	కీచకవధ-కవిత్వ శిల్పం పాత్రలు-కథాకథనం	4
1.3	కీచకవధ-వస్తువిశ్లేషణ	6
1.4	కీచక వధ-నాటకీయత	7

యూనిట్ - II

2.1	నాచన సోమన పరిచయం	14
2.2	జనార్దనుని రాయభారము వస్తువిశ్లేషణ	15
2.3	జనార్దనుడి రాయభారం పాత్రలు	18
2.4	జనార్దనుని రాయభారం భావుకత కవిత్వ శిల్పం	20

యూనిట్ - III

3.1	పారిజాతాపహరణ కృతికర్త నంది తిమ్మన	30
3.2	పారిజాతాపహరణ కథావస్తు విశ్లేషణ	32
3.3	పారిజాతాపహరణం - పాత్రలు, కథాకథనం	34
3.4	పారిజాతాపహరణము - భావుకత, కవిత్వ శిల్పం	36

యూనిట్ - IV

4.1	వేమన పరిచయం	46
4.2	వేమన పద్యాలు-వైవిధ్యం	58
4.3	వేమన పద్యాలు-సామాజిక, ఆర్థిక దృక్పథాలు	52
4.4	వేమన పద్యాలు- సంస్కరణ, తిరుగుబాటు	55

ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యవికాసం

ఎం.ఏ తెలుగు - మొదటి సెమిస్టర్

రచయితలు

ప్రొ|| రాజేశ్వరమ్మ

ప్రొ|| కె.డి.దామోదర నాయుడు

ప్రొ|| కె. రవి కుమార్

ప్రొ|| కె.మునిరత్నం

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ తెలుగు

శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ

తిరుపతి - 517 502, ఆంధ్రప్రదేశ్

Centre for Distance and Online Education
Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

Year : 2024

Edition : First

All rights reserved (SVU CDOE). No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Copyright© 2024, SVU CDOE

All Rights Reserved

Printed

by

(An ISO 9001 : 2015 Certified Publishers)

326/C, Surneni Nilayam

Near B K Guda Park, S R Nagar

Hyderabad - 500 038 TS

P.No:+91 40 23710657, 238000657, 23810657

Cell:+91 94405 75657, 93925 75657, 93935 75657

Reg. Off.: 5-68, Pedda Gorpadu, Pakala, Tirupathi - 517 112 AP

mail: studentshelpline.in@gmail.com

for

Director

Centre for Distance and Online Education

Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

mail : directorddesvu@gmail.com

Cell: +91 877-2289380

www.svudde.in

ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యవికాసం

యూనిట్ - 1

- 1.1 సాహిత్య అధ్యయన పద్ధతులు-సాహిత్య చరిత్రకు ఆధారాలు
- 1.2 సాహిత్య యుగ విభజన పద్ధతులు
- 1.3 ప్రాజ్ఞన్నయ భాషాస్వరూపం
- 1.4 నన్నయభారతము-కాలము చారిత్రక నేపథ్యము

యూనిట్ - 2

- 2.1 నన్నయ భారతాంధ్రీకరణ విధానం
- 2.2 నన్నయ భారతము-సామాజిక జీవిత ప్రతిఫలనము
- 2.3 నన్నయ సమకాలికులు-పావులూరి మల్లన, నారాయణ భట్టు
- 2.4 మల్లియ రేచన-వేములవాడ భీమకవి-అధర్వణాచార్యుడు

యూనిట్ - 3

- 3.1 మార్గదేశీ సాంప్రదాయాలు-జానుతెనుగు
- 3.2 నన్నెచోడుని కుమార సంభవము
- 3.3 పాల్కురికి సోమన-వస్తురూప నవ్యత
- 3.4 పాల్కురికి సోమనాథుని రచనలు

యూనిట్-4

- 4.1 శ్రీపతిపండితుడు, శివలెంక మంచెనపండితుడు-మల్లిఖార్జున పండితుడు-యథావాక్కుల అన్నమయ్య
- 4.2 ద్విపద వాఙ్మయం లక్షణాలు-కావ్యపరిణామం
- 4.3 రంగనాథ రామయణం-గ్రంథకర్తృత్వ నిర్ణయం
- 4.4 రంగనాథ రామయణం-గ్రంథప్రాశస్త్యం-అవాల్మీక అంశాలు

ఆధార గ్రంథాలు

1. ఆరుద్ర-సమగ్రాంధ్ర సాహిత్య సంపుటాలు
2. ఆచార్య జి.నాగయ్య-తెలుగు సాహిత్య సమీక్ష మొదటి సంపుటం
3. ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతం-ఆంధ్రసాహిత్య చరిత్ర
4. ఆచార్య కొర్లపాటి శ్రీరామమూర్తి-తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర
5. డా॥ ద్వానా శాస్త్రి-తెలుగు సాహిత్యచరిత్ర

ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యవికాసం

యూనిట్ - I

1.1	సాహిత్య అధ్యయన పద్ధతులు	2
1.2	సాహిత్య యుగ విభజన పద్ధతులు	3
1.3	ప్రాజున్నయ భాషా స్వరూపం	7
1.4	నన్నయ భారతము	7

యూనిట్ - II

2.1	నన్నయ్య భారతాంధ్రీకరణ విధానం	16
2.2	నన్నయ సమకాలికులు	18
2.3	మల్లియరేచన	19

యూనిట్ - III

3.1	మార్గ దేశీ సాంప్రదాయాలు - జానుతెనుగు	26
3.2	పాల్కురికి సోమన - వస్తురూప నవ్యత	28
3.3	పాల్కురికి సోమనాథుని రచనలు	29
3.4	నన్నెచోడుని కుమార సంభవము	35

యూనిట్ - IV

4.1	ద్విపద వాఙ్మయ లక్షణాలు - కావ్య పరిణామం	44
4.2	రంగనాథ రామాయణం - గ్రంథ ప్రాశస్త్యం	49
4.3	రంగనాథ రామాయణం	49

ప్రాచీనకవి - వేమన

ఎం.ఏ తెలుగు - మొదటి సెమిస్టర్

రచయితలు

ప్రొ|| రాజేశ్వరమ్మ

ప్రొ|| కె.మునిరత్నం

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ తెలుగు

శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ

తిరుపతి - 517 502, ఆంధ్రప్రదేశ్

Centre for Distance and Online Education
Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

Year : 2024

Edtion : First

All rights reserved (SVU CDOE). No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Copyright© 2024, SVU CDOE

All Rights Reserved

Printed

by

(An ISO 9001 : 2015 Certified Publishers)

326/C, Surneni Nilayam

Near B K Guda Park, S R Nagar

Hyderabad - 500 038 TS

P.No:+91 40 23710657, 238000657, 23810657

Cell:+91 94405 75657, 93925 75657, 93935 75657

Reg. Off.: 5-68, Pedda Gorpadu, Pakala, Tirupathi - 517 112 AP

mail: studentshelpline.in@gmail.com

for

Director

Centre for Distance and Online Education

Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

mail : directorddesvu@gmail.com

Cell: +91 877-2289380

www.svudde.in

ప్రాచీనకవి - వేమన

యూనిట్ - 1

- 1.1 తెలుగులో ఆస్థానేతర సాహిత్య-స్థూల పరిచయం
- 1.2 వేమనకాలం : 17 వ శతాబ్దం చారిత్రక నేపథ్యం
- 1.3 వేమన : వ్యక్తిగత జీవితం
- 1.4 వేమన కవిత్వం : ప్రతులు-వివరాల సమీక్ష

యూనిట్ - 2

- 2.1 వేమన కవిత్వం : సాఘికదృష్టి-స్త్రీ, దళిత, ఇతర అంశాలు
- 2.2 వేమన కవిత్వం : రాజకీయ దృష్టి, ఆర్థిక దృష్టి, వైజ్ఞానిక దృష్టి
- 2.3 వేమన కవిత్వం : మత తాత్విక దృష్టి, నైతిక దృష్టి, ధార్మిక దృష్టి
- 2.4 వేమన కవిత్వం : వ్యక్తిత్వ వికాసం, మానవ సంబంధాలు, మానవ హక్కులు

యూనిట్ - 3

- 3.1 వేమన కవిత్వం : కవిత్వ సౌందర్యం, ఆటవెలది పద్యనిర్మాణం
- 3.2 వేమన కవిత్వం : స్థానికత-భాష, స్థానిక జీవితం మొ॥
- 3.3 వేమన కవిత్వం : ఆటవెలది పద్యమకుటం-ఆర్థ చర్చ, యోగం, గురువు, ఈశ్వరుడు, బ్రహ్మ-చర్చ
- 3.4 వేమన : సంఘ సంస్కరణ ఉద్యమానికి పూర్వ రంగ నిర్మాత

యూనిట్ - 4

- 4.1 వేమన : భారతీయ భాషలలో వేమన వంటి కవులు
- 4.2 వేమన : పద్య నిర్ణయ ప్రయత్నాలు
- 4.3 వేమన : విమర్శకులు, పకిశోధకులు-పాశ్చాత్యులు, తెలుగు వాళ్లు
- 4.4 వేమన : కవిత్వం నేటి సామాజిక సందర్భం-ప్రాసంగికత

ఆధార గ్రంథాలు

1. వాచకం-సి.పి బ్రౌన్ సంకలనం చేసిన ప్రతిలో మొదటి రెండు భాగాలు మాత్రమే(తి.తి.దే ప్రచురణ)
2. గోపి.ఎన్-ప్రాజాకవి వేమన

3. ఎన్. గోపి-వేమన్నవాదం
4. ఎన్. గోపి (సం)-వేమన కవిత్వం-పారిస్ ప్రతి
5. కోదండరామిరెడ్డి. మరుపూరు : లోకకవి-వేమన
6. ఆరుద్ర : వేమన్నవాదం
7. వెంకటేశ్వరరావు. త్రిపురనేని (సం) : వేమన-వివిధ దృక్కోణాలు
8. వెంకటేశ్వరరావు. నార్ల : వేమన
9. వెంకటరెడ్డి. గుర్రం : వేమనవేదశాస్త్రం
10. శ్రీరామమూర్తి. కొర్లపాటి : నాథయోగి వేమన
11. రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ : వేమన
12. వంగూరి సుబ్బారావు : వేమన
13. సుభాని యస్. ఎం : వేమన జీవితం-సాహిత్యం
14. హనుమంతరెడ్డి. పి : వేమన కవితా సౌందర్యం

ప్రాచీనకవి - వేమన

Unit-1

- 1.1 తెలుగులో ఆస్థానేతర సాహిత్యం - స్థూల పరిచయం 1
- 1.2 వేమన కాలం: 17వ శతాబ్దం చారిత్రక నేపథ్యం 4
- 1.3 వేమన వ్యక్తిగత జీవితం 9
- 1.4 వేమన కవిత్వం: ప్రతులు - వివరాల సమీక్ష 11

Unit-2

- 2.1 వేమన కవిత్వం - రాజకీయ దృష్టి, ఆర్థిక దృష్టి, వైజ్ఞానిక దృష్టి 19
- 2.2 వేమన కవిత్వం : మత తాత్విక దృష్టి, నైతిక దృష్టి, ధార్మిక దృష్టి 21
- 2.3 వేమన కవిత్వం-మానవ సంబంధాలు 23

Unit-3

- 3.1 వేమన కవిత్వం : కవిత్వ సౌందర్యం, ఆటవెలది పద్యనిర్మాణం 28
- 3.2 వేమన కవిత్వం: స్థానికత భాష స్థానిక జీవితం 25
- 3.3 ఆటవెలది పద్యమకుటం - అర్థ చర్చ 27
- 3.4 వేమన: సంఘ సంస్కరణ ఉద్యమానికి పూర్వరంగ నిర్మాత 29

Unit-4

- 4.1 వేమన : భారతీయ భాషలలో వేమన వంటి కవులు 33
- 4.2 వేమన పద్య నిర్ణయం 35
- 4.3 వేమనపై విమర్శకులు, పరిశోధకులు - పాశ్చాత్యులు తెలుగు వాళ్ళ కృషి 38
- 4.4 వేమన : కవిత్వం నేటి సామాజిక సందర్భం-ప్రాసంగికత 40

ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యవికాసం

ఎం.ఏ తెలుగు - మొదటి సెమిస్టర్

రచయితలు

ప్రొ|| కె. రవి కుమార్

ప్రొ|| కె.మునిరత్నం

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ తెలుగు

శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ

తిరుపతి - 517 502, ఆంధ్రప్రదేశ్

Centre for Distance and Online Education
Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

Year : 2024

Edtion : First

All rights reserved (SVU CDOE). No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Copyright© 2024, SVU CDOE

All Rights Reserved

Printed

by

(An ISO 9001 : 2015 Certified Publishers)

326/C, Surneni Nilayam

Near B K Guda Park, S R Nagar

Hyderabad - 500 038 TS

P.No:+91 40 23710657, 238000657, 23810657

Cell:+91 94405 75657, 93925 75657, 93935 75657

Reg. Off.: 5-68, Pedda Gorpadu, Pakala, Tirupathi - 517 112 AP

mail: studentshelpline.in@gmail.com

for

Director

Centre for Distance and Online Education

Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

mail : directorddesvu@gmail.com

Cell: +91 877-2289380

www.svudde.in

ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యవికాసం

యునిట్ - 1 : ఆధునిక తెలుగుసాహిత్యం-పుట్టుక-నేపథ్యం

- 1.1 19వ శతాబ్ది ఆధునిక సాహిత్యం పుట్టుక-పాశ్చాత్యుల కృషి
- 1.2 కందుకూరి వీరేశలింగం
- 1.3 గిడుగు రామమూర్తి
- 1.4 గురజాడ వేంకట అప్పారావు

యునిట్ - 2 : సంఘ సంస్కరణోద్యమ సాహిత్యం, భావకవిత్వం

- 2.1 సంఘ సంస్కరణోద్యమ కవిత్వం-గుర్రం జాషువా-గబ్బిలం
- 2.2 సంఘసంస్కరణోద్యమ కథ-బండారు అచ్చమాంబ-స్త్రీ విద్య
- 2.3 భావకవిత్వ నేపథ్యం-నిర్వచనం, లక్షణాలు,వివిధ శాఖలు
- 2.4 భావకవిత్వం-కృష్ణశాస్త్రి-స్వేచ్ఛాగానము-1,2

యునిట్ - 3 : భారత జాతీయోద్యమ సాహిత్యం

- 3.1 భారత జాతీయోద్యమ నేపథ్యం
- 3.2 భారత జాతీయోద్యమ కవిత్వం-గరిమెళ్ల-మాకొద్ది తెల్లదొరతనము
- 3.3 భారత జాతీయోద్యమ కథానిక-తాడి నాగమ్మ-ఒక ముద్దు
- 3.4 భారత జాతీయోద్యమగేయం-రాయప్రోలు-జన్మభూమి

యునిట్ - 4 : అభ్యుదయోద్యమ సాహిత్యం

- 4.1 భారతదేశం-మార్క్సిజం పరిచయం
- 4.2 అభ్యుదయ సాహిత్యోద్యమ నేపథ్యం-పరిచయం
- 4.3 అభ్యుదయోద్యమ కవిత్వం - శ్రీశ్రీ - మహాప్రస్థానం
- 4.4 అభ్యుదయోద్యమ కథానిక-కాశీపట్నం రామారావు-చావు

ఆధారగ్రంథాలు

1. సి.నారాయణరెడ్డి-ఆధునికాంధ్ర కవిత్వము సంప్రదాయములు, ప్రయోగములు
2. ఎస్వీ సత్యనారాయణ-తెలుగులో ఉద్యమగీతాలు

3. రామమోహన్ రాయ్ కడియాల - 20వ శతాబ్దంలో తెలుగుకవిత్వం
4. తెలుగు అకాడమి(ప్ర)-తెలుగులో కవిత్వోద్యమాలు
5. భక్తవత్సల రెడ్డి.ఎన్ - స్వాతంత్ర్యోత్తర కాలాన తెలుగు కవిత - వస్తురూప పరిశీలన
6. రామమోహన్ రావు అద్దేపల్లి - అభ్యుదయ, విప్లవ కవిత్వం - వస్తురూప అధ్యయనం
7. శరత్ జ్యోత్స్నారాణి.ఎస్ -స్వాతంత్ర్యానంతర తెలుగు కవిత వస్తు, రూప పరిశీలన
8. మీనన్.కె.కె (సం) - రజత రంజని
9. ఇనాక్. కొలకలూరి - ఆధునిక సాహిత్య విమర్శ సూత్రం
10. నారాయణరావు వెల్చేరు - తెలుగులో కవితా విప్లవాల స్వరూపం
11. సుబ్రహ్మణ్యం.జి.వి(సం) - సమాలోచనం
12. రంగనాథాచార్యులు.కె.కె (సం) - ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యంలో విభిన్న ధోరణులు
13. గంగాధర్.ఎం - ఆధునిక తెలుగు కవిత్వం - తిరుగుబాటు ధోరణులు
14. సత్యనారాయణ ఎస్సీ - అభ్యుదయ సాహిత్యం - ఇతర సాహిత్య ధోరణులు
15. సీతారామయ్య. కురుగంటి - నవ్యాంధ్ర సాహిత్య వీధులు

ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యవికాసం

యూనిట్ - I

1.1	19వ శతాబ్ది ఆధునిక సాహిత్యం - పుట్టుక - పాశ్చాత్యుల	1
1.2	కందుకూరి వీరేశలింగం	5
1.3	గిడుగు రామమూర్తి	6
1.4	గురజాడ వేంకట అప్పారావు	8

యూనిట్ - II

2.1	సంఘసంస్కరణోద్యమ కవిత్వం - గుర్రం జాషువా - గబ్బిలం	11
2.2	సంఘ సంస్కరణోద్యమ కథ - బండారు అచ్చమాంబ - స్త్రీ విద్య	16
2.3	భావ కవిత్వ నేపథ్యం - నిర్వచనం, లక్షణాలు, వివిధ శాఖలు	19
2.4	భావ కవిత్వం - కృష్ణ శాస్త్రి - స్వేచ్ఛ గానము - 1, 2	25

యూనిట్ - III

3.1	భారత జాతీయోద్యమం నేపథ్యం	29
3.2	భారత జాతీయోద్యమ కవిత్వం-గరిమెళ్ళ - మాకొద్దీతెల్లదొరతనం	30
3.3	భారత జాతీయోద్యమ కథానిక - తాడి నాగమ్మ - ఒక ముద్దు	34
3.4	భారత జాతీయోద్యమ గేయం - రాయప్రోలు సుబ్బారావు జన్మభూమి	36

యూనిట్ - IV

4.1 భారతదేశం - మార్క్సిజం పరిచయం	39
4.2 అభ్యుదయ సాహిత్య నేపథ్యం పరిచయం	41
4.3 అభ్యుదయోద్యమ కవిత్వం - శ్రీశ్రీ మహాప్రస్థానం	45
4.4 అభ్యుదయోద్యమ కథానిక - కాళీపట్నం రామారావు-చావు	47

సామాన్య భాషా శాస్త్రం

ఎం.ఏ తెలుగు - మొదటి సెమిస్టర్

రచయితలు

ప్రొ|| కె.డి.దామోదర నాయుడు

ప్రొ|| కె. రవి కుమార్

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ తెలుగు

శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ

తిరుపతి - 517 502, ఆంధ్రప్రదేశ్

Centre for Distance and Online Education
Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

Year : 2024

Edition : First

All rights reserved (SVU CDOE). No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Copyright© 2024, SVU CDOE

All Rights Reserved

Printed

by

(An ISO 9001 : 2015 Certified Publishers)

326/C, Surneni Nilayam

Near B K Guda Park, S R Nagar

Hyderabad - 500 038 TS

P.No:+91 40 23710657, 238000657, 23810657

Cell:+91 94405 75657, 93925 75657, 93935 75657

Reg. Off.: 5-68, Pedda Gorpadu, Pakala, Tirupathi - 517 112 AP

mail: studentshelpline.in@gmail.com

for

Director

Centre for Distance and Online Education

Sri Venkateswara University

Tirupathi, AP -517 502

mail : directorddesvu@gmail.com

Cell: +91 877-2289380

www.svudde.in

సామాన్య భాషా శాస్త్రం

యూనిట్ - 1

- 1.1 భాష నిర్వచనం - భాషోత్పత్తివాదాలు
- 1.2 భాషా లక్షణాలు - భాషల వర్గీకరణ
- 1.3 ధ్వనిశాస్త్రం - విభాగాలు
- 1.4 వాగవయవాలు - భాషాధ్వనుల ఉత్పత్తి

యూనిట్ - 2

- 2.1 వర్ణ విజ్ఞానం - ధ్వని, వర్ణం - వర్ణ నిర్ణయ విధానం
- 2.2 పదాంశ విజ్ఞానం - పదం - పదాంశం - సపదాంశం - పదాంశ నిర్ణయ విధానం
- 2.3 వాక్య విజ్ఞానం - వాక్య నిర్వచనం
- 2.4 తెలుగు వాక్యం - రకాలు

యూనిట్ - 3

- 3.1 ధ్వని సూత్రాలు - నిర్వచనం - అపవాదాలు
- 3.2 ధ్వని మార్పులు - కారణాలు - రకాలు
- 3.3 అర్థ విపరిణామం, కారణాలు - రకాలు
- 3.4 ఆదానాలు ప్రధానాలు

యూనిట్ - 4

- 4.1 మాండలికం - నిర్వచనం, మాండలికాలు ఏర్పడడానికి కారణాలు
- 4.2 వ్యవహార భేదరేఖలు, మాండలిక పటాలు, మాండలికాలపై పరిశోధన
- 4.3 మాండలికాలు - వర్గీకరణ
- 4.4 శిష్టభాష పరిచయం, వ్యవహారిక భాష పరిచయం

ఆధార గ్రంథాలు

1. ఆచార్య భద్రరాజు కృష్ణమూర్తి - తెలుగుభాషా చరిత్ర
2. ఆచార్య పి.ఎస్ సుబ్రహ్మణ్యం - ద్రావిడ భాషలు
3. ఆచార్య పి.ఎస్ సుబ్రహ్మణ్యం - ఆధునిక భాషా శాస్త్ర సిద్ధాంతాలు
4. ఆచార్య నేతి అనంతరామశాస్త్రి - ఆధునిక తెలుగుభాషా శాస్త్ర విజ్ఞానం
5. డాక్టర్ బొడ్డుపల్లి పురుషోత్తం - భాషాశాస్త్ర పరిచయం
6. పల్మర్ ఎల్.ఆర్ - ఇంట్రడక్షన్ టు డిస్క్రిప్టివ్ లింగ్విస్టిక్స్
7. రాబిన్స్ ఆర్. హెచ్ - జనరల్ లింగ్విస్టిక్స్

సామాన్య భాషా శాస్త్రం

యూనిట్ - I

1.0	ఉద్దేశం	2
1.1	ప్రవేశిక	2
1.2	భాష	3
1.3	భాషాలక్షణాలు	8
1.4	ధ్వనిశాస్త్రం - విభాగాలు	14
1.4.1	భాషాధ్వనులు ఉత్పన్నమయ్యే పద్ధతి	15
1.4.2	ఉచ్ఛారణ అవయవాలు	15
1.5	వాగవయవాలు	18
1.6	మాదిరి పరీక్షా ప్రశ్నలు	20

యూనిట్ - II

2.0	ఉద్దేశం	26
2.1	ప్రవేశిక	26
2.2	ధ్వని - వర్ణం (Phone - Phoneme)	26

2.2.1	వర్ణం - సవర్ణం (Phone me - Allo phone)	28
2.2.2	వర్ణనిర్ణయ విధానం	32
2.3	పదాంశ విజ్ఞానం	34
2.3.1	సపదాంశం: Allomorph	36
2.3.2	పదాంశ నిర్ణయ విధానం	40
2.4	వాక్య విజ్ఞానం - వాక్య నిర్వచనం	44
2.4.1	వాక్యం - స్వరూపం	46
2.4.2	వాక్యం - లక్షణాలు	47
2.4.3	వాక్యం - నియమాలు	48
2.5	తెలుగు వాక్యం - రకాలు	49
2.5.1	రూపాన్ని బట్టి వాక్యాలు	49
2.5.2	అర్థాన్ని బట్టి వాక్యం - భేదాలు	52
2.5.3	క్రియ ప్రాధాన్యాన్ని బట్టి వాక్యం - భేదాలు	55
2.6	మాదిరి పర్షియన్ ప్రశ్నలు	56

యూనిట్ - III

3.0	ఉద్దేశం	62
3.1	ప్రవేశిక	62

3.2	ధ్వని సూత్రాలు (Phonetic Laws)	62
3.2.1	ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు	65
3.3	ధ్వనిమార్పులు - కారణాలు - రకాలు	66
3.3.1	ధ్వని పరిణామం - భేదాలు	67
3.4	అర్థపరిణామం	73
3.4.1	అర్థపరిణామం - రకాలు	75
3.5	ఆదానాలు - ప్రదానాలు	79
3.5.1	ఆదానం - రకాలు	80
3.6	ప్రశ్నలు	82
యూనిట్ - IV		
4.0	ఉద్దేశం	88
4.1	ప్రవేశిక	88
4.2	మాండలికాలు	88
4.3	వ్యవహార భేదక రేఖలు	92
4.3.1	మాండలిక పటాలు (Dialect Atlas)	92

4.3.2	తెలుగుభాష - వ్యవహారిక మండలాలు - భద్రరాజు కృష్ణమూర్తి	93
4.4	మాండలికాలు - వర్గీకరణ	103
4.5	శిష్ట భాష - వ్యవహారిక భాష	107
4.6	ప్రశ్నలు	109